

Saksnr. 24/6230

30.1.2025

Høringsnotat - Endringer i skattereglene for verdipapirfond og fondskonto

Innhold

1	Innledning og sammendrag	4
2	Gjeldende rett	7
2.1	Verdipapirfondloven og lov om alternative investeringsfond.....	7
2.2	Skatteregler for verdipapirfond og alternative investeringsfond	10
2.2.1	Norsk rett	10
2.2.2	Svensk rett.....	14
2.2.3	Dansk rett.....	15
3	Skattemessig behandling av renteinntekter i fondet.....	16
3.1	Innledning.....	16
3.2	Nærmere om problemstillingen	18
3.3	Departementets vurderinger og forslag	19
3.3.1	Bakgrunn.....	19
3.3.2	Endret rentefradrag i fondet	21
3.3.3	Skattefritak for renteinntekter i fondet	23
3.3.4	Fradrag i fondet også ved innløsning av andel.....	26
3.4	Administrative og økonomiske konsekvenser.....	29
4	Begrepet verdipapirfond i skatteloven § 10-20 annet ledd	32
4.1	Innledning.....	32
4.2	Nærmere om problemstillingen	34
4.3	Departementets vurderinger og forslag	36
4.4	Administrative og økonomiske konsekvenser.....	41
5	Skatteloven § 10-20 annet ledd og utbytte mv.	42
6	Skatteloven § 10-20 annet ledd og inntekt fra selskap med deltakerfastsetting	45
7	Skatteloven § 10-20 annet ledd og investeringer i lavskatteland utenfor EØS.....	47

8	Begrepet verdipapirfond i øvrige deler av skatteloven § 10-20 og i skatteloven § 2-38	48
9	Selskapers investeringer i fondskonto	49
10	Endret henvisning	51
11	Ikrafttredelse og overgangsregler	52
12	utkast til lov- og forskriftsbestemmelser	54

1 INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Fondsinvesteringer fyller en viktig funksjon i samfunnet. Regjeringen ønsker gode rammebetingelser for slike investeringer. En sentral side ved dette er å utforme skatteregler som både ivaretar fondenes behov, og samtidig er godt forankret i grunnprinsippene i det norske skattesystemet.

Departementet foreslår i dette høringsnotatet ulike endringer i skattereglene for verdipapirfond og fondskonto. Endringene vil motvirke økonomisk dobbeltbeskatning av renter ved fondsinvesteringer og gi en mer konsekvent og hensiktsmessig avgrensning av fondenes skatteplikt. Samtidig vil endringene bidra til at regelverket ikke kan utnyttes på en måte som uthuler det norske skattegrunnlaget.

Verdipapirfond samler investeringene til flere investorer og fordeler risikoen på en måte som kan være vanskelig å oppnå ved direkte investeringer i tilsvarende investeringsobjekter, typisk aksjer og rentebærende obligasjoner. Verdipapirfond skattlegges etter særskilte regler. Reglene er i utgangspunktet basert på at beskatningen skal følge samme prinsipper som om investor hadde gjort investeringen direkte. I enkelte sammenhenger er det likevel avvikende løsninger for fondsinvesteringer. De skal ivareta spesielle hensyn som gjør seg gjeldende ved slike investeringer.

I gjeldende regler har det vist seg et behov for å klargjøre hvilke investeringssammenslutninger og hvilke investeringer særreglene for fond skal gjelde for. Det foreslås endringer som skal sikre at særreglene for verdipapirfond ikke får videre anvendelse enn det skattemessige formålet tilsier. En mer målrettet avgrensning av regelverket vil bidra til at reglene fyller sin tiltenkte funksjon uten samtidig å åpne for misbruk.

Det foreslås også enkelte justeringer i reglene for fondskonto. Fondskonto er et kombinert investerings- og forsikringsprodukt, hvor det kjøpes og selges ulike verdipapirer mv. Når forsikringselementet er lite og investeringsselementet er dominerende, skatlegges fondskonto etter tilsvarende regler som verdipapirfond.

Følgende forslag fremmes i dette høringsnotatet:

- Skatteloven § 10-20 første ledd som regulerer fondets skatteplikt, endres for å få en mer hensiktsmessig beskatning av renteinntekt, jf. kapittel 3. Det beskrives to løsningsmuligheter. Den anbefalte løsningen er basert på at fondet fritas for skatt på renteinntekt, slik at all beskatning av renteinntekt skjer hos andelseier. Den alternative løsningen er basert på at fondet får fradrag i sin inntekt både ved utdelinger til andelseier og når andelseier løser inn andel med gevinst. Høringsinstansene inviteres til å ta stilling til hvilken av disse to løsningene de foretrekker.
- Skatteloven § 10-20 annet ledd som fritar verdipapirfond for skatteplikt på gevinster ved realisasjon av aksjer i selskap hjemmehørende i land utenfor EØS, og tilsvarende avskjærer tapsfradrag, endres på følgende måte:
  - Bestemmelsen skal kun gjelde for UCITS-fond, norske nasjonale fond og tilsvarende fond etablert i andre EØS-land, jf. kapittel 4.
  - Bestemmelsens anvendelsesområde utvides til også å omfatte
    - utbytte fra selskap hjemmehørende i land utenfor EØS
    - finansielt instrument med aksje som underliggende objekt.Det vises til kapittel 5.

- Bestemmelsen skal kun omfatte aksjegevinster som fondet innvinner direkte, ikke indirekte gjennom et selskap med deltakerfastsetting, jf. kapittel 6.
  - Bestemmelsen skal ikke gjelde for investeringer i lavskatteland, jf. kapittel 7.
- Det presiseres hva som menes med «verdipapirfond» i henholdsvis skatteloven § 10-20 første ledd og § 10-20 tredje til niende ledd. Skatteloven § 10-20 første ledd skal få et tilsvarende anvendelsesområde som foreslås for § 10-20 annet ledd, slik at disse bestemmelsene skal gjelde for UCITS-fond, norske nasjonale fond og fond etablert etter lovgivningen i andre EØS-land som tilsvarer norske nasjonale fond. For bestemmelsene om skattlegging av andelseiere i skatteloven § 10-20 tredje til niende ledd foreslås et tilsvarende anvendelsesområde, men i tillegg skal tredje til niende ledd også gjelde for fond *utenfor* EØS som tilsvarer norske nasjonale fond. Den avgrensningen som foreslås for skatteloven § 10-20 tredje til niende ledd, foreslås også lagt til grunn for avgrensningen av verdipapirfond etter fritaksmetoden, jf. skatteloven § 2-38 første ledd bokstav b. Det vises til nærmere omtale av bestemmelsenes anvendelsesområde i kapittel 8.
- Selskapers investering i fondskonto skal ikke være omfattet av fritaksmetoden, jf. kapittel 9.
- I skatteloven § 10-20 åttende ledd føyes det til en henvisning til skatteloven § 6-47 første ledd bokstav d. Justeringen har ikke materiell betydning. Det vises til kapittel 10.

Det legges i utgangspunktet opp til at de foreslåtte endringene skal få virkning fra og med inntektsåret 2026. For forslaget om at selskapers investering i fondskonto ikke skal

være omfattet av fritaksmetoden, foreslås imidlertid ikrafttredelse med virkning fra fremleggelsen av dette høringsnotatet. Ikrafttredelse og behovet for overgangsregler er nærmere omtalt i kapittel 11.

De foreslåtte endringene vil i hovedsak ha beskjedne administrative og økonomiske konsekvenser. Administrative og økonomiske konsekvenser er nærmere behandlet i de enkelte punktene i høringsnotatet.

2 GJELDENE RETT

2.1 Verdipapirfondloven og lov om alternative investeringsfond

Verdipapirfond er regulert i lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond (verdipapirfondloven).

Foruten verdipapirfond regulerer loven virksomheten til forvaltningsselskap for verdipapirfond. Loven inneholder blant annet regler om hvordan verdipapirfond må plassere sine midler, pliktig informasjon til investorer, salg og markedsføring av verdipapirfond samt grensekryssende forvaltning og markedsføring av verdipapirfond.

Verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1 definerer verdipapirfond slik:

«Verdipapirfond (fond): selvstendig formuesmasse oppstått ved kapitalinnskudd fra en ubestemt krets av personer mot utstedelse av andeler i fondet og som for det vesentlige består av finansielle instrumenter og/eller innskudd i kredittinstitusjon.»

Denne definisjonen innebærer at loven gir en vid avgrensning av «verdipapirfond» i utgangspunktet. Den vide avgrensningen må ses i sammenheng med at et viktig formål med loven er å beskytte andelseierne, slik at sparing og investering gjennom fond kan være et egnet alternativ særlig for forbrukere og andre ikke-profesjonelle investorer, jf. Prop. 149 L (2010-2011) Lov om verdipapirfond (verdipapirfondloven) punkt 2.1.1.

Definisjonen i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1 gjelder grunnleggende krav til selve formuesmassen, og fanger ikke opp lovens øvrige regulatoriske krav til verdipapirfond. Etablering av verdipapirfond krever etter verdipapirfondloven § 4-1 tillatelse fra Finanstilsynet, og verdipapirfond er underlagt de materielle reguleringene i verdipapirfondloven. Verdipapirfondloven oppstiller i ulike bestemmelser nærmere krav til fondene. Flere av kravene er ufravikelige, og når det i forskjellige sammenhenger skal tas stilling til hva som anses som verdipapirfond etter loven, kan også andre bestemmelser enn definisjonen i § 1-2 første ledd nr. 1 ha betydning.

Verdipapirfond kan deles inn i to hovedkategorier; UCITS-fond og nasjonale fond. UCITS er fond som er omfattet av EUs direktiv 2009/65/EF og som er etablert i en EØS-stat. UCITS-direktivet er som følge av EØS-avtalen implementert i Norge gjennom verdipapirfondloven. UCITS er ment som et investeringsprodukt for forbrukere, og et sentralt hensyn i UCITS-regelverket er forbrukerbeskyttelse. UCITS-direktivet har regler om hvilke verdipapirer et verdipapirfond kan plassere fondets midler i, samt krav til likviditet og risikospredning. UCITS-fond kan markedsføres fritt innenfor EØS uten annen godkjenning enn fra den staten hvor fondet er etablert.

Nasjonale fond er fond som ikke oppfyller alle kravene i EUs UCITS-direktiv – først og fremst når det gjelder investeringsbegrensninger – men som likevel er godkjent av Finanstilsynet eller tilsvarende myndighet i andre land. Nasjonale fond kan igjen deles

inn i underkategoriene nasjonale fond som ikke er spesialfond og spesialfond. Spesialfond har større fleksibilitet med hensyn til investeringsstrategi og retter seg i særlig grad mot profesjonelle kunder.

Alternative investeringsfond er regulert i lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond («AIF-loven»). Med alternativt investeringsfond menes en innretning for kollektiv investering som ikke er UCITS, og som innhenter kapital fra et antall investorer med sikte på å investere kapitalen i henhold til en definert investeringsstrategi for investorene. Det er delvis overlapp mellom anvendelsesområdet til AIF-loven og verdipapirfondloven. Definisjonen av alternative investeringsfond i AIF-loven § 1-2 bokstav a avgrenses mot UCITS, men ikke mot andre verdipapirfond. Det innebærer at nasjonale fond vil være omfattet av definisjonen. AIF-loven regulerer imidlertid ikke fondene som sådan, men forvalters virksomhet og markedsføring av andeler i alternative investeringsfond til henholdsvis profesjonelle og ikke-profesjonelle investorer. Dette til forskjell fra verdipapirfondloven, som også regulerer fondene som sådan.

Alternative investeringsfond dekker et bredt spekter av ulike typer kollektive investeringer. Aktive eierfond («private equity»), eiendomsfond og hedgefond kan være eksempler på alternative investeringsfond. Alternative investeringsfond kan ha komplekse strukturer med høy risiko og liten mulighet for innløsning. Flere av disse er ikke egnet som sparealternativ for forbrukere.

Forvaltere av alternative investeringsfond har ifølge loven konsesjonsplikt, og det stilles løpende krav til forvalters virksomhet.

2.2 Skatteregler for verdipapirfond og alternative investeringsfond

2.2.1 Norsk rett

Verdipapirfond er egne skattesubjekter etter norsk skattelovgivning. At verdipapirfond er egne skattesubjekter, fremgår av skatteloven § 2-2 første ledd bokstav e. Denne bestemmelsen nevner ikke verdipapirfond eksplisitt, men slike fond anses som "sammenslutning som noen eier formuesandeler i eller mottar inntektsandeler fra".

Utgangspunktet er at inntektsbeskatningen av verdipapirfond følger reglene for inntektsbeskatning av selskaper, jf. skatteloven § 10-1 første ledd annet punktum. I skatteloven § 10-20 er det gitt nærmere regler om skattlegging av verdipapirfond og andelseiere, samt om fondskonto.

Skatteloven § 10-20 første ledd og annet ledd regulerer skattleggingen av selve fondet, mens tredje til niende ledd regulerer skattleggingen av andelseierne i fondet. Tiende ledd gir første til niende ledd tilsvarende anvendelse for investering i verdipapir gjennom kapitalforsikring (fondskonto), når nærmere vilkår er oppfylt.

Etter skatteloven § 10-20 første ledd kan verdipapirfond kreve fradrag i inntekten for beløp som deles ut til andelseierne. Fradrag kan kreves for den delen av utdelingen som skattlegges som renteinntekt hos andelseierne etter skatteloven § 10-20 tredje ledd. Første ledd skal motvirke at renteinntekter blir skattlagt både i fondet og hos andelseierne (økonomisk dobbeltbeskatning).

Skatteloven § 10-20 annet ledd er en særregel om fritak for gevinstbeskatning for verdipapirfond. Etter denne bestemmelsen er verdipapirfond fritatt for skatteplikt på

gevinst ved realisasjon av aksjer i selskaper hjemmehørende i land utenfor EØS. Fradragsretten for tap er tilsvarende avskåret. Bestemmelsen innebærer at verdipapirfond har et videre fritak for skatt på aksjegevinster, enn det selskaper har etter fritaksmetoden, jf. skatteloven § 2-38. Etter fritaksmetoden er gevinst ved realisasjon av aksjer i selskaper hjemmehørende i land utenfor EØS skattepliktig, når det aktuelle landet er et lavskatteland eller skattyter har mindre enn 10 prosent eierandel eller andel av stemmene som kan avgis på generalforsamlingen («porteføljeinvesteringer»). Særregelen i § 10-20 annet ledd må ses i sammenheng med at verdipapirfond i mange tilfeller ikke vil kunne oppfylle fritaksmetodens krav til eier- eller stemmeandel for å oppnå skattefritak, på grunn av plasseringsbegrensninger i lovgivningen for verdipapirfond. Bestemmelsen er begrunnet i konkurransemessige hensyn.

Skatteloven § 10-20 tredje til niende ledd regulerer skattleggingen av andelseierne i fondet. Bestemmelsene bygger på et prinsipp om at den skattemessige behandlingen bør være lik uavhengig av om det blir investert direkte i verdipapirer eller gjennom fond. Bestemmelsene er følgelig basert på at inntekt fra aksjer i fondet skattlegges etter reglene som gjelder ved direkte investering i aksjer, mens inntekt fra rentebærende papirer i fondet skattlegges etter reglene for renteinntekt.

Skatteloven § 10-20 tredje ledd regulerer skatt på utdelinger fra fondet til andelseierne. Av forenklingshensyn gjennomføres beskatningen sjablongmessig ut fra aksjeandelen i fondet, slik at

- utdeling fra verdipapirfond med mer enn 80 prosent aksjeandel skattlegges som aksjeutbytte hos andelseierne.
- utdeling fra verdipapirfond med mindre enn 20 prosent aksjeandel skattlegges som renteinntekt hos andelseierne.

- utdeling fra verdipapirfond med mellom 20 og 80 prosent aksjeandel splittes forholdsmessig i en del som skattlegges som aksjeutbytte og en del som skattlegges som rente.

Fjerde ledd i skatteloven § 10-20 gir nærmere regler om hvordan aksjeandelen i fondet skal beregnes. Utgangspunktet er at aksjeandelen beregnes ut fra forholdet mellom verdien av aksjer og andre verdipapirer ved inntektsårets begynnelse. For fond som er etablert i inntektsåret, beregnes andelen ut fra forholdet ved inntektsårets slutt. Aksjer i underliggende fond inngår i beregningen, med en tilsvarende forholdsmessig del. Likt med aksjer regnes egenkapitalbevis samt medlemskap og andre andeler i selskap og sammenslutning som omfattes av skatteloven § 10-1. Likt med aksjer regnes også andel i selskap med deltakerfastsetting.

Personlige andelseiere i fondet har rett til fradrag for skjerming etter aksjonærmodellen, jf. skatteloven § 10-12. Etter skatteloven § 10-20 femte ledd er bare den delen av andelens inngangsverdi som tilsvare aksjeandelen i ervervsåret, grunnlag for beregning av skjerming.

Skatteloven § 10-20 sjette ledd bestemmer at utdeling som skattlegges som renteinntekt etter tredje ledd, ikke gir rett til fradrag for skjerming etter aksjonærmodellen for personlige andelseiere, eller skattefritak etter fritaksmetoden for selskaper som er andelseiere.

Syvende ledd i skatteloven § 10-20 omhandler gevinst ved realisasjon av andeler i verdipapirfond. Utgangspunktet er at de vanlige reglene om gevinstbeskatning av aksjer mv. i skatteloven §§ 10-30 flg. gjelder. For selskaper som er andelseiere i fond med andre verdipapirer enn aksjer, begrenses skattefritak etter fritaksmetoden forholdsmessig til

den beregnede aksjeandelen i fondet. Tilsvarende gjelder for tap. Gjennomsnittet av aksjeandelen i ervervsåret og salgsåret legges til grunn. Den delen av gevinsten som tilsvarer aksjeandelen i fondet, oppjusteres på samme måte som utbytte og gevinst på enkeltaksjer.

Åttende ledd i skatteloven § 10-20 bestemmer at gevinstbeskatningsreglene i syvende ledd ikke får anvendelse på andeler i verdipapirfond når disse er eid i forbindelse med individuelle pensjonsavtaler og avtaler er inngått mellom andelseier og forvaltningsselskap. Tilsvarende gjelder for andel i verdipapirfond som er eid i forbindelse med innskuddspensjon etter innskuddspensjonsloven. For disse tilfellene gjelder særreglene om pensjonsbeskatning.

Skatteloven § 10-20 niende ledd gir regler for de tilfellene hvor fondet ikke har innrapportert opplysninger som er nødvendige for å fastsette aksjeandelen etter fjerde ledd. Utgangspunktet er da at andelseierne må dokumentere aksjeandelen. Dersom andelseierne ikke fremlegger tilfredsstillende dokumentasjon, skattlegges utdelingen fra fondet som rente. Ved beregning av aksjeandel i slike fond inngår andeler i andre fond dersom de til sammen utgjør mer enn 25 prosent. av samlet verdi ved inntektsårets begynnelse. Ved slik beregning medtas bare aksjer som underliggende fond eier direkte, med en tilsvarende forholdsmessig del. Dersom dokumentasjon kun mangler for andel i underliggende fond, anses andelen i fondet som andre verdipapirer enn aksjer.

Etter skatteloven § 10-20 tiende ledd skal investering i verdipapir gjennom kapitalforsikring («fondskonto») skattlegges på tilsvarende måte som investering i verdipapirfond, når forsikringselementet er lite. Forsikringselementet anses som lite når det ved forsikringstakers død eller uførhet vil bli utbetalt mindre enn 50 prosent tillegg til gjenstående sparebeholdning på forsikringskontoen. Det samme gjelder når det ved

forsikringstakers død eller uførhet blir utbetalt et fast beløp som utgjør mindre enn 100 prosent tillegg til innbetalte sparebeløp. I disse tilfellene hvor forsikringselementet er underordnet, har investeringen likhetstrekk med en investering i verdipapirfond, og investeringen skattlegges derfor etter de samme reglene.

Skatteloven § 10-20 gjelder ikke for alternative investeringsfond som ikke er nasjonale fond, herunder spesialfond. For alternative investeringsfond som ikke omfattes av skatteloven § 10-20, og investorer i slike fond, gjelder skattelovens ordinære regler. Hvilke bestemmelser som gjelder, vil avhenge av hvordan fondet er organisert.

2.2.2 Svensk rett

Etter svensk rett anses verdipapirfond («värdepappersfond») ikke som selvstendige juridiske personer, jf. lag om värdepappersfonder 4 kap. 1 § første stycket.

Verdipapirfond behandles likevel som egne skattesubjekter, ved at de skatterettslige bestemmelsene om juridiske personer er gitt tilsvarende anvendelse, jf. inkomstkattelagen 2 kap 3 § andre stycket.

Med virkning fra 2012 har svenske verdipapirfond generelt vært fritatt for skatteplikt, jf. inkomstkattelagen 6 kap. 5 §. Det samme gjelder utenlandske verdipapirfond, jf. inkomstkattelagen 6 kap. 13 §. All beskatning skjer i stedet hos andelseierne.

Bakgrunnen for regelendringen var at UCITS IV-direktivet ble implementert i svensk rett. Direktivet innebar at det blant annet ble mulig å fusjonere fond fra ulike land og å forvalte et verdipapirfond i et annet land innenfor EU, uten å ha en filial i fondslandet. Formålet med regelendringen var å opprettholde konkurranseevnen til svenske

verdipapirfond og å hindre at svenske fond flyttet til utlandet på grunn av gunstigere skatteregler der, jf. Prop. 2011/12 punkt 6.14.

Andelseierne får fastsatt en årlig sjablonginntekt på 0,4 prosent av kapitalgrunnlaget. Kapitalgrunnlaget settes til verdien av andelseierens fondsandeler ved inngangen av kalenderåret, jf. inkomstskattelagen 42 kap. 43 og 44 §§. For fysiske personer skattlegges sjablonginntekten som kapitalinntekt med 30 prosent skatt. For juridiske personer skattlegges sjablonginntekten som næringsinntekt. Utbytte- og gevinstbeskatning ved senere realisasjon av andelen kommer i tillegg, og følger i utgangspunktet de alminnelige reglene. For fondsandeler som oppbevares på en såkalt investeringssparkonto ved kalenderårets inngang, gjelder det egne regler.

2.2.3 Dansk rett

Etter dansk rett anses verdipapirfond («værdipapirfonde») ikke som selvstendige juridiske personer, jf. lov om investeringsforeninger m.v. § 8, stk. 1, 2. punktum. Fra og med desember 2015 er det likevel i praksis lagt til grunn at verdipapirfond i utgangspunktet skal anses for å være selvstendige skattesubjekter, jf.

Skatteforvaltningens juridiske vejledning punkt C.D.1.1.10.12. I veiledningen fremgår det at verdipapirfond kan anses som investeringsselskap («investeringsselskab») omfattet av aktieavancebeskatningsloven § 19, jf. selskabsskatteloven § 3 stk. 1 nr. 19. Det fremgår videre at verdipapirfond også kan velge å bli omfattet av reglene om såkalte «minimumsbeskattede investeringsinstitutter».

Forutsatt at verdipapirfondet anses som et investeringsselskap, er verdipapirfondet som hovedregel fritatt for skatteplikt. Det gjelder enkelte unntak blant annet for visse utbytter

og fordringer i konsernforhold , jf. selskabsskatteloven § 3 stk. 1 nr. 19. Beskatningen skjer i stedet hovedsakelig hos andelseierne, ved at gevinst og tap på andelene inngår i beregningen av andelseiernes skattepliktige inntekt , jf. aktieavancebeskatningslovens §§ 19A flg. Andelseierne beskattes etter det såkalte lagerprinsippet, jf. aktieavancebeskatningslovens § 23 stk. 7. Dette innebærer at årlige verdistigninger/verditap på andelene løpende skattlegges hos andelseierne, selv om andelene ikke selges, jf. Skatteforvaltningens juridiske vejledning punkt C.B.4.2. Andelseierne beskattes også løpende for utdelinger fra verdipapirfond, jf. ligningslovens § 16 A, stk. 1. Beskatningen skjer etter reglene for aksjeinntekt hvis investeringsselskapet er aksjebasert, jf. aktieavancebeskatningslovens § 19 B og personskatteloven § 4 a, stk. 1, nr. 3. Hvis investeringsselskapet er obligasjonsbasert, skjer beskatningen etter reglene for kapitalinntekt, jf. aktieavancebeskatningslovens § 19 C og personskatteloven § 4, stk. 1, nr. 5.

3 SKATTEMESSIG BEHANDLING AV RENTEINNTEKTER I FONDET

3.1 Innledning

I dette kapitlet drøftes skattemessig behandling av renteinntekter i verdipapirfond.

Renteinntekter og realisasjonsgevinster ved salg av rentepapirer, i det videre bare omtalt som «renteinntekter», er som utgangspunkt skattepliktige både i verdipapirfondet og hos andelseierne. Verdipapirfond kan imidlertid kreve fradrag i inntekten for beløp som deles ut til andelseierne. Fondets fradragsrett er regulert i skatteloven § 10-20 første ledd.

Dagens regler hindrer økonomisk dobbeltbeskatning når verdipapirfond deler ut til andelseierne. Fondets fradrag i inntekten for beløp som deles ut til andelseierne, sikrer dette. Reglene fører imidlertid til dobbeltbeskatning av renteinntekter i tilfeller der fondet ikke deler ut til andelseierne (akkumulerende fond), og andelshaveren realiserer andeler av fondet. Da vil renteinntekten først skattlegges i fondet, og deretter utgjøre en del av gevinsten som skattlegges hos andelshaveren. På lang sikt vil fondets inntekter kunne bli overført til andelseierne også i fond som i utgangspunktet er akkumulerende, og dobbeltbeskatningen er slik sett midlertidig. Dagens regler er imidlertid ikke nøytrale med hensyn til valg mellom utdeling og akkumulering i fondet, eller valg av tidspunkt for realisasjon hos andelseierne.

Et annet problem med dagens regler er at fradragsretten i fondet er begrenset på en måte som gjør at fondet kan måtte dele ut mer enn sitt skattepliktige overskudd for å unngå å bli skattlagt for renteinntekt. Det vises til nærmere omtale av denne effekten i punkt 3.2. At fondet kan måtte dele ut mer enn sitt skattepliktige overskudd for å unngå å komme i skatteposisjon, kan ha uheldige effekter.

Departementet drøfter i dette kapitlet mulige alternativer til dagens regler.

Departementet anser to av de løsningene som gjennomgås i dette kapitlet, som aktuelle. Etter departementets vurdering vil det være mest hensiktsmessig å gi skattefritak for renteinntekt i fondet. En slik løsning er drøftet i punkt 3.3.3.

Departementet mener også en løsning med utvidet fradragsrett i fondet kan være aktuell. Løsningen innebærer at fondet ikke bare får fradrag ved utdelinger til andelseierne som i dag, men også når andelseierne løser inn andeler med gevinst. Denne løsningen er drøftet i punkt 3.3.4. Departementet ønsker innspill fra høringsinstansene om hvilken av disse løsningene som anses mest hensiktsmessig.

De to løsningene som anses som aktuelle, antas ikke å få vesentlig administrativ betydning for fondene eller Skatteetaten.

3.2 Nærmere om problemstillingen

Som utgangspunkt følger verdipapirfond reglene for inntektsbeskatning av selskaper, jf. skatteloven § 10-1 første ledd annet punktum. Fondet vil ha skatteplikt for renteinntekter. Etter skatteloven § 10-20 første ledd første punktum kan verdipapirfond kreve fradrag i inntekten for beløp som deles ut til andelseierne. Fradragsretten for fondet skal motvirke økonomisk dobbeltbeskatning av at samme renteinntekt blir skattlagt både i fondet og hos andelseierne. En svakhet med gjeldende regler er at de ikke løser problemet med økonomisk dobbeltbeskatning for fond som ikke deler ut til andelseierne (akkumulerende fond), eller som ikke deler ut tilstrekkelig mye til å unngå å bli skattlagt for renteinntektene.

Etter skatteloven § 10-20 første ledd annet punktum er fondets fradrag begrenset til den delen av utdelingen som blir skattlagt som rente hos andelseierne.

For kombinasjonsfond med mellom 20 og 80 prosent aksjeandel, bestemmer skatteloven § 10-20 tredje ledd bokstav b at utdelinger fra slike fond skal splittes i en del som skattlegges hos andelseierne som aksjeutbytte, og en del som skattlegges som rente. Splitten skjer ut fra forholdet mellom verdien av aksjer og andre verdipapirer i fondet.

Da de gjeldende bestemmelsene i skatteloven § 10-20 var på høring i 2015, ble det fra enkelte høringsinstanser vist til at kombinasjonsfond med mellom 10 og 90¹ prosent aksjeandel kan bli motivert til å dele ut mer enn fondets skattepliktige resultat for å unngå å komme i skatteposisjon, jf. Prop. 1 LS (2015–2016) punkt 7.4.2. En slik effekt ville oppstå som følge av de to reglene om at fradraget ved utdeling er begrenset til det som blir skattlagt som rente hos andelshaverne, og at utdelingen må splittes for kombinasjonsfond.

---

¹ Tallene 10 og 90 prosent ble endret til hhv. 20 og 80 prosent etter høringen.

Har fondet eksempelvis 60 prosent aksjer og 40 prosent andre verdipapirer, vil andelseierne bli skattlagt for 60 prosent av utdelingen som aksjeutbytte og 40 prosent som renteinntekt. Fordi fondets fradragrett for utdelinger er begrenset til den delen som skattlegges som rente hos andelseierne, vil fondet i et slikt tilfelle få fradrag for 40 prosent av utdelingen. Aksjeinntekter i fondet vil på nærmere vilkår være fritatt for skatt etter fritaksmetoden, og derfor ikke inngå i fondets skattepliktige resultat. Består inntektene i det samme fondet eksempelvis av renteinntekt på 100 og aksjeinntekt på 150, og alle aksjeinntektene er fritatt etter fritaksmetoden, blir fondets skattepliktige resultat 100.² Fondet vil imidlertid bare få fradrag for 40 ved en utdeling på 100. Skal fondet unngå å komme i skatteposisjon, må det dele ut totalt 250, slik at 100 blir skattlagt som rente og 150 som aksjeutbytte hos andelseierne.

Det har fra enkelte instanser vært anført at så betydelige utdelinger vil kunne reise spørsmål om forholdet til soliditetskrav og hensynet til ivaretagelse av investorenes interesser. I særlig grad gjelder dette i perioder med svak aksjeavkastning i fondet.

3.3 Departementets vurderinger og forslag

3.3.1 Bakgrunn

De gjeldende skattereglene for verdipapirfond i skatteloven § 10-20 ble innført med virkning fra og med inntektsåret 2016. Tidligere var skattereglene for verdipapirfond basert på en sontring mellom aksjefond og obligasjonsfond. Fond som eide én eller flere aksjer, ble ansett som aksjefond. Beskatningen av aksjefond var tilpasset skattereglene for aksjer, mens beskatningen av obligasjonsfond var basert på andre prinsipper og tilpasset skattleggingen av rentepapirer. De nye reglene for

---

² 3-prosents inntektsføring etter skatteloven § 2-38 sjette ledd er ikke hensyntatt, da det vil komplisere eksempelet.

verdipapirfond i skatteloven § 10-20 annet ledd tok i større grad hensyn til at det kan være ulike typer verdipapir i samme fond, og løste flere av problemene som var knyttet til det tidligere regelverket.

Bestemmelsene i skatteloven § 10-20 første ledd om fondets fradragrett for utdelinger er basert på de tidligere reglene som gjaldt for obligasjonsfond. Obligasjonsfond var skattepliktige for renteinntekter og hadde fradragrett ved utdelinger til andelseierne. Departementet valgte etter en helhetsvurdering å videreføre disse reglene med virkning for renteinntekter i fondet.

I lovforarbeidene til skatteloven § 10-20 er det vist til problemstillingene som er omtalt i punkt 3.2. Samtidig ble det lagt vekt på at det var problematiske sider også ved alternative løsninger. Etter en samlet vurdering fant departementet det mest hensiktsmessig å videreføre fradragprinsippet fra de tidligere reglene om obligasjonsfond. I proposisjonen skriver departementet at det «vil følge utviklingen og vurdere hvordan denne løsningen fungerer i praksis med tanke på eventuelt endringsbehov», jf. Prop. 1 LS Skatter, avgifter og toll 2016 punkt 7.4.

Departementet har fra ulike hold mottatt innspill som bekrefter at de gjeldende reglene om fradragrett for fondet ikke fungerer optimalt, jf. de problemstillingene som er omtalt i punkt 3.2. Departementet finner det derfor riktig å gå nærmere gjennom mulige alternative løsninger til de gjeldende reglene om behandling av renteinntekter i fondet. Det vises til punkt 3.3.2 om endret rentefradrag i fondet, punkt 3.3.3 om skattefritak for renteinntekter i fondet og punkt 3.3.4 om fradrag i fondet også ved innløsning av andel.

3.3.2 Endret rentefradrag i fondet

Som et alternativ til dagens fradragregel kan man i prinsippet tenke seg at fondet gis fradrag for utdelinger innenfor rammene av det som skattlegges som renteinntekt på fondets hånd, uavhengig av hvor stor andel av dette som skattlegges som renteinntekt hos andelseierne. Fradraget gis innenfor rammene av årets skattepliktige renteinntekt.

Med en slik endret fradragrett vil kombinasjonsfond unngå økonomisk dobbeltbeskatning med lavere utdelinger enn det som kreves etter gjeldende regler. Det vil ikke lenger være nødvendig for fondet å dele ut mer enn det skattepliktige resultatet for å unngå å komme i skatteposisjon.

Fradragsrett for hele utdelingen kan tenkes kombinert med ulike former for skattlegging av andelseierne. Hos andelseierne kan enten *hele* utdelingen bli ansett som renteinntekt, eller så kan andelseierne bli skattlagt *forholdsmessig* for aksje- og renteinntekt etter gjeldende sjablongregel.

En løsning hvor andelseierne blir skattlagt for *hele* utdelingen som renteinntekt, ble vurdert av departementet i lovforarbeidene til den nåværende bestemmelsen. I Prop. 1 LS (2015-2016) punkt 7.4.4 heter det:

«En slik løsning ville være i samsvar med den faktiske situasjonen i fond som tilpasser seg regelen og kun deler ut renteinntekt. For en del utenlandske fond vil imidlertid en slik tilpasning til norske regler ikke være aktuell. Når slike fond deler ut avkastning av aksjer, vil klassifisering som renteinntekt innebære en streng og lite målrettet beskatning. En slik løsning ville også reise ulike problemstillinger ved realisasjonsbeskatningen. I tillegg kommer at aksjeutbytte som fondet mottar og som faller utenfor fritaksmetoden, ikke kan behandles som rente ved en slik løsning. Dersom slikt utbytte ble behandlet som rente, ville

utdeling fra fondet til personlig andelseier ikke bli skattlagt for den delen som overstiger skjermingsfradraget. Sistnevnte problemstilling vil bidra til å komplisere en slik løsning.»

Departementet fastholder denne vurderingen, og anser ikke en løsning hvor renteinntekt behandles fullt ut som renteinntekt både hos fondet og andelseier som aktuell. Etter departementets vurdering vil det være mer hensiktsmessig at andelseierne blir skattlagt etter gjeldende sjablonregel.

En endret fradragrett for utdelinger hos fondet løser ikke problemet med dobbeltbeskatning for fond som *ikke* deler ut utbytte. En rekke verdipapirfond ønsker ikke å foreta utdelinger. Selv om det innføres fullt fradrag på fondsnivå for utdeling innenfor rammene av skattepliktig renteinntekt, vil det kunne forekomme at fond velger å være akkumulerende. For slike ikke-utdelende fond vil det oppstå (midlertidig) dobbeltbeskatning ved at verdipapirfondet først skattlegges for sine inntekter, samtidig som andelseieren ved realisasjon av andelen vil bli skattlagt for verdistigningen i eiertiden uten at verdipapirfondet gis fradrag for tilbakeholdt renteavkastning.

Ut fra et nøytralitetsperspektiv er det også uheldig med regler som motiverer til utdelinger av renteinntekter i fondet for å unngå økonomisk dobbeltbeskatning. Løpende utdelinger kan innebære en administrativ merbelastning for fondene i form av innrapporteringsrutiner mv. Et skattemessig insitament til utdelinger hos norske fond, vil slik sett kunne innebære en konkurranseulempe sett i forhold til utenlandske fond.

På denne bakgrunn mener departementet det er mer hensiktsmessig å vurdere andre løsninger.

3.3.3 Skattefritak for renteinntekter i fondet

I lovforarbeidene til skatteloven § 10-20 viste departementet til innspill fra høringsinstanser om at departementet burde vurdere en løsning med fullt fritak for beskatning av renteinntekter på fondsnivå, jf. Prop. 1 LS (2015–2016) punkt 7.4.4. Høringsinstansene begrunnet dette med at skatteplikt på renteinntekt kombinert med fradragsrett for utdelinger, fremtvinger utdelinger i akkumulerende fond som investerer i rentepapirer. Departementet viste til at dette er en aktuell problemstilling. Samtidig ble det vist til at det var en viss risiko for at en slik løsning kunne reise problemstillinger knyttet til skatteavtaler.

Etter departementets vurdering vil et skattefritak på fondets hånd for renteinntekter være en løsning som sikrer at økonomisk dobbeltbeskatning av renteinntekt unngås både i utdelende og akkumulerende fond. Det er en enkel løsning som er lett å forholde seg til for fondene.

Et problem med en løsning med skattefritak på fondets hånd er at fritaket vil innebære en skattekreditt ved opptjening av renteinntekt i fondet. Mens dagens regler kan gi insentiv til å dele ut, vil et skattefritak kunne gi insentiv til å akkumulere renteinntekt i fondet.

Et annet problem med en slik løsning oppstår når fondet mottar utbetalinger hvor kildeskatt har vært ilagt på rentene. Fondet vil da kunne mangle et inntektsgrunnlag å kreve kreditfradrag i. Dette kan i prinsippet tenkes løst gjennom et system hvor fondene beregner kreditfradrag på vegne av andelseierne, slik at andelseierne automatisk får redusert sin skattepliktige renteinntekt svarende til kreditandelen. Et slikt system vil imidlertid bli svært komplisert, ikke minst i akkumulerende fond hvor

det vil forutsette et kontosystem for avregning i fremtidig oppgjør ved innløsning av andelen.

Etter en samlet vurdering vil departementet ikke foreslå et system hvor fondene beregner kreditfradrag på vegne av andelseierne. Departementet legger særlig vekt på at et slikt system vil bli for komplisert.

Et tredje problem med et fritak for skatt på renteinntekt i verdipapirfond, er at det kan oppstå uheldige effekter knyttet til enkelte skatteavtaler. Spørsmålet vil være om verdipapirfondet har rett til reduserte kildeskattesatser som følger av skatteavtale. Norge har en rekke skatteavtaler. Innholdet av skatteavtalene er forskjellig fra avtale til avtale. Som hovedregel vil Norge anse et verdipapirfond som omhandlet i dette høringsnotatet, som en person bosatt («resident») i Norge etter den relevante skatteavtalen, og fondet vil dermed ha rett til skatteavtalebeskyttelse. Etter norsk rett er fondet et selvstendig skattesubjekt etter skatteloven § 2-2 første ledd bokstav e og globalskattepliktig for inntekter fondet mottar (med unntak av inntekter som foreslås fritatt etter forslaget her). Fondet vil derfor anses som skattepliktig («liable to tax») etter skatteavtalenes bestemmelser om bosted.

Staten hvor renter eller utbytte betales ut fra (kildestaten), kan imidlertid være uenig i at et verdipapirfond er et selvstendig skattesubjekt hvis det i hovedsak er fritatt for skatt på sine inntekter. Denne staten vil da ikke anse fondet som en person bosatt i Norge, og vil ikke gi verdipapirfondet skatteavtalebeskyttelse i form av reduksjon eller eventuelt fritak fra kildeskatt på renter og utbytte betalt til fondet. Departementet viser til utgangspunktet om at det er den staten som anvender skatteavtalen, i dette tilfellet kildestaten, som vurderer om en person kvalifiserer for skatteavtalebeskyttelse. Det er videre slik at de fleste land, også Norge, ser hen til egne internrettslige regler for tilordning av inntekt og klassifisering av selskap når skatteplikt skal vurderes etter skatteavtale (med mindre skatteavtalen bestemmer noe annet). Forskjeller i skattemessig behandling kan dermed oppstå.

Dersom kildestaten anser verdipapirfondet som skattemessig transparent (altså ikke som et eget skattesubjekt), kan de bakenforliggende eierne i fondet ha rett til skatteavtalefordeler etter den skatteavtalen som gjelder for dem, det vil si skatteavtalen mellom kildestaten og andelseierens bostedsstat. Dette kan være en annen skatteavtale enn den mellom Norge og kildestaten. Departementet viser til at problemstillingen tidligere har vært reist i tilknytning til aksjefond blant annet når det gjelder skatteavtalene med Portugal og Italia.

En annen problemstilling som kan oppstå, er om kildestaten vil anse verdipapirfondet som reell eier («beneficial owner») av renter og utbytte. Dersom kildestaten ikke anser verdipapirfondet som reell eier av utbetalingene, vil fondet ikke ha rett til redusert kildeskattesats eller eventuelt fritak fra kildeskatt etter skatteavtalen.

Departementet antar at de fleste andre land vil ha samme syn som Norge, slik at et verdipapirfond som omtalt i dette høringsnotatet, er å anse som en person bosatt i Norge (herunder et eget skattesubjekt). Fondet vil da ha rett til reduserte kildeskattesatser som følger av den relevante skatteavtalen. Hvordan ovennevnte utfordringer som eventuelt måtte oppstå vil løses i skatteavtalesammenheng, vil avhenge av en tolkning av hver enkelt skatteavtale.

En fritaksløsning vil ha konsekvenser for fondets fradragsrett for kostnader. Hovedprinsippet i skatteloven er at det gis fradrag for kostnader som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt. Med fritak for skatt på renteinntekt i fondet vil det ikke lenger være grunnlag for å fradra kostnader til erverv mv. av slik inntekt. At fradragsretten bortfaller for slik inntekt vil følge av skattelovens hovedbestemmelser, og krever ingen særskilt lovregulering. Det må gjøres en fordeling av kostnader knyttet til erverv av renteinntekt og kostnader knyttet til annen inntekt.

Kostnadsfordelingen mellom renteinntekt og annen inntekt kan enten skje ut fra en vurdering av hver enkelt kostnadspost, eller på grunnlag av en sjablongmessig fordeling ut fra forholdet mellom rentepapirer og aksjer i fondet. Alternativt vil det være mulig å avskjære fradragretten for alle direkte kostnader i fondet. En slik avskjæring vil forutsette at det ikke lenger blir beregnet inntekt på aksjer innenfor fritaksmetoden etter 3-prosentregelen, og at det blir gitt et sjablonmessig fradrag for kostnader i aksjeinntekt som faller utenfor fritaksmetoden. Fradraget i aksjeinntekt utenfor fritaksmetoden vil eksempelvis kunne gis i form av en «speilvendt» 3-prosentregel. Departementet vil ikke her foreslå en slik avskjæring av fradragretten for direkte kostnader eller gi nærmere anvisning på hvordan en fordeling av kostnader skal skje. Departementet ønsker innspill fra høringsinstansene på hvilken metode som foretrekkes.

Etter departementets samlede vurdering vil den mest hensiktsmessige løsningen være å gi skattefritak for renteinntekter i fond.

Det vises til utkast til endringer i skatteloven § 10-20 første ledd («løsningsalternativ 1»).

Fordi det er visse ulemper med en fritaksløsning, har departementet også vurdert en alternativ løsning. Den alternative løsningen innebærer utvidet fradragrett for fondet, se nærmere beskrivelse i punkt 3.3.4. Vi ber om høringsinstansenes syn på hvilken av disse to løsningene som anses mest egnet.

3.3.4 Fradrag i fondet også ved innløsning av andel

I dette punktet beskrives en løsning hvor fondet ikke bare får fradrag ved utdeling til andelseierne, men også når andelseierne innløser andelen.

Løsningen innebærer ikke endringer i fradrag retten som i dag gjelder når fondet deler ut midler til andelseierne, jf. skatteloven § 10-20 første ledd annet punktum.

Det nye blir at fondet også får fradrag ved innløsning av andelen, basert på det som blir skattlagt som gevinst hos andelseierne. Fradraget begrenses til andelen av gevinsten som tilsvarer andelen rentepapirer i fondet, etter den vanlige sjablongfordelingen mellom aksje- og rentepapirer i skatteloven § 10-20. Det skal også beregnes en egen fradrag ramme for det nye fradraget, som sikrer at fondet ikke får fradrag for mer enn allerede skattlagt inntekt fra rentepapirer i fondet. Det nye fradraget beregnes og avstemmes årlig.

Etter forslaget skal fondets skattepliktige inntekt i året fastsettes slik:

- Årets skattepliktige inntekt i fondet, før korreksjoner
- Årets utdelinger til andelseierne som skattlegges som rente (gjeldende fradrag etter skatteloven § 10-20 første ledd annet punktum)
- Sum realisasjonsgevinst på andelseiernes andeler i året, begrenset til den delen av gevinsten som tilsvarer andelen rentepapirer, og innenfor en fradrag ramme
- = Årets skattepliktige inntekt i fondet

Dersom andelseierne i sum har tapsfradrag, skal det medføre reduksjon i fradrag rammen. En symmetrisk anvendelse av reglene skulle tilsi at det ble inntektsføring i fondet når andelseierne i sum har tapsfradrag og fradrag rammen er negativ. Departementet foreslår imidlertid at det ikke skal skje noen inntektsføring i fondet når andelseierne i sum har tapsfradrag.

Den foreslåtte fradrag rammen fastsettes slik:

Årets netto skattepliktige renteinntekt i fondet samt realisert, skattepliktig gevinst på rentepapirer i fondet i året

- Årets utdelinger til andelseierne som skattlegges som rente
- + Ubenyttet fradragsramme fra tidligere år
- = Årets fradragsramme

Fradragsrammen vil representere akkumulert beskattet renteinntekt.

Systemet forutsetter at fondet hvert år har oversikt over sum netto gevinst/tap hos alle andelseierne som har innløst i året, og innberetter denne summen til Skatteetaten.

Dette er tall som fond som er skattepliktige til Norge, lett vil kunne fremskaffe.

En slik løsning vil avhjelpe problemet med dobbeltbeskatning på en treffsikker måte. Løsningen vil innebære at reglene blir mer nøytrale med hensyn til valg mellom utdeling og akkumulering i fondet, eller valg av tidspunkt for realisasjon for andelseierne.

En annen fordel med denne løsningen er at den gir mindre risiko for at det kan oppstå uheldige effekter knyttet til enkelte skatteavtaler enn ved en fritaksløsning, jf. omtalen av slike effekter i punkt 3.3.3.

En ytterligere fordel med en slik løsning er at den gir mulighet for gunstige overgangsregler for fondene. Overgangsreglene kan sikre fortsatt fradragsrett for renteinntekt som er skattlagt og tilbakeholdt i fondet før overgangen til nye regler. Dette kan skje ved at det beregnes et tillegg i fradragsrammen ved innføring av de nye reglene. Tillegget skal gi fondene mulighet for å dele ut tidligere tilbakeholdt skattlagt renteinntekt med fradragsrett også etter de nye reglene. Tillegget kan eksempelvis fastsettes på grunnlag av fondets skattepliktige resultat for de siste fem eller ti årene før iverksettelse av nye regler, fratrukket skattepliktig aksjeinntekt for de samme årene. Et slikt tillegg vil være forholdsvis enkelt å beregne, og gi et tilstrekkelig godt uttrykk for tidligere skattlagt tilbakeholdt renteinntekt. Flere varianter av overgangsregler kan tenkes.

Samtidig er det visse ulemper med løsningen. For det første er den mer komplisert enn en løsning med skattefritak for renteinntekt på fondets hånd. Løsningen vil kreve noe utvidet rapporteringsplikt for fondene og den vil også være mer krevende å håndheve for fondene og Skatteetaten enn en fritaksløsning. Se nærmere i punkt 3.4 om administrative konsekvenser.

Etter en samlet vurdering anser departementet derfor en fritaksløsning som mest hensiktsmessig, men vi ber særskilt om innspill fra høringsinstansene om valg av løsning.

Det vises til utkast til endringer i skatteloven § 10-20 første ledd («løsningsalternativ 2»). Fordi denne løsningen ikke er departementets primære anbefaling, er det ikke laget utkast til konkrete overgangsregler for denne varianten.

3.4 Administrative og økonomiske konsekvenser

Det fremgår av teksten i punkt 3.3 at departementet mener den fritaksløsningen som er beskrevet i punkt 3.3.3 er mest hensiktsmessig. Samtidig anser departementet løsningen med fradrag i fondet ved innløsning av andel som et mulig alternativ til en fritaksløsning. I dette punktet beskrives administrative og økonomiske konsekvenser for hver av disse to løsningene.

Administrative konsekvenser

Fritaksløsningen som er beskrevet i punkt 3.3.3, vil i utgangspunktet være enkel å praktisere for fondene og Skatteetaten. For fond som også har annen inntekt enn renteinntekt, må det tas stilling til hvilken inntektskilde kostnader i fondet knytter seg

til. En slik kostnadsfordeling kan innebære visse utfordringer, avhengig av hvilken metode som velges.

Løsningen med utvidet fradragsrett som er beskrevet i punkt 3.3.4, vil være noe mer administrativt krevende å gjennomføre enn en fritaksløsning. Løsningen vil kreve en viss omlegging av innberetningsrutiner. Departementet understreker at de administrative rutinene knyttet til løsningen som er foreslått i punkt 3.3.4, ikke er ferdig vurdert og avklart. En mulighet kan være at en slik løsning blir valgfri, slik at den blir forbeholdt fond som forplikter seg til å innberette nødvendige opplysninger. Øvrige fond vil da kunne følge dagens regler. Departementet har ikke utarbeidet lovutkast som er basert på en eventuell valgfri løsning.

Økonomiske konsekvenser

Skattefrihet for renteinntekter i verdipapirfond innebærer at slike inntekter ikke beskattes løpende, men først når andelshaver mottar inntektene i form av utdeling eller innløsning av andeler som har steget i verdi. Dette innebærer en fordelaktig beskatning av det å investere i rentepapirer gjennom fond, sammenlignet med å investere i slike papirer på privat hånd eller gjennom aksjeselskap. I utgangspunktet er dette uheldig ettersom skattesystemet ikke bør påvirke valg av investeringsform.

Departementet legger til grunn at både fondsforvaltningsvirksomhet og plassering av kundemidler i fond er kjennetegnet ved høy grad av internasjonal mobilitet. Det er derfor grunn til å tro at flere fondskunder over tid vil benytte seg av tilgjengelige alternativer i utenlandske fond der skattereglene gir utsatt beskatning av renteinntekter i fond, dersom ikke norske skatteregler gjøres tilsvarende lempelige. Dersom den internasjonale mobiliteten er høy, så vil det å innføre skattefritak for renteinntekter i norske fond i begrenset grad skape vridningseffekter i valg av investeringsform, ettersom denne effekten uansett vil gjøre seg gjeldende på grunn tilgjengelige alternativer i utenlandske fond med slikt skattefritak. Skattefritak for renteinntekter i

norske fond vil imidlertid kunne motvirke at kundemidler investeres i utenlandske fond med tilsvarende fordelaktig beskatning.

Gunstigere beskatning av kundemidler i norske fond må ses i lys av at selve fondsforvaltningsvirksomheten er og forblir skattepliktig i Norge. Denne virksomheten må derfor på sikt være like produktiv og lønnsom før skatt som annen virksomhet i Norge, selv om beskatning av kundemidler i fond gjøres mer gunstig vis-à-vis andre investeringsformer. Forslagene vil derfor etter departementets vurdering ikke bidra til vri samfunnets ressurser mot mindre produktiv virksomhet, slik som det normalt antas at skattefordeler eller subsidier for enkelt næringer vil gjøre.

Departementet anslår at skattefritak for renteinntekter i verdipapirfond vil gi et årlig provenytap på 100 mill. kroner. Provenytapet vil påløpe i ikrafttredelsesåret 2026, men blir først bokført i 2027 ettersom verdipapirfond betaler skatt etterskuddsvis. Anslaget er basert på data fra skattemeldinger og næringsoppgave for verdipapirfond for årene 2019–2022.

Forslaget om utvidet fradragrett som er beskrevet i punkt 3.3.4, vil redusere fondenes insentiver til å dele ut opptjent renteinntekt med gjeldende regler, og vil gjøre beskatning av rentepapirer eid gjennom fond likere beskatning av rentepapirer eid på privat hånd eller gjennom aksjeselskap. Denne løsningen vil gi en mer prinsipielt riktig beskatning av renteinntekter ved fondsinvesteringer, men forslaget vil ikke i samme grad som skattefritak for renteinntekter bidra til at beskatning av renteinntekter i fond blir like gunstig som i enkelte øvrige land, herunder Sverige. Departementet har ikke funnet egnet grunnlag for å anslå provenyvirkningene av det nye fradraget som foreslås. På usikkert grunnlag anslås forslaget å gi et påløpt provenytap på 25 mill. kroner i ikrafttredelsesåret 2026, som bokføres i 2027.

4 BEGREPET VERDIPAPIRFOND I SKATTELOVEN § 10-20 ANNET LEDD

4.1 Innledning

I dette kapitlet drøftes hva som skal til for å bli ansett som «verdipapirfond» etter skatteloven § 10-20 annet ledd. Disse er berettiget til fritaket for skatteplikt på gevinst ved realisasjon av aksjer i selskap hjemmehørende i land utenfor EØS, og avskåret fra tapsfradrag på tilsvarende måte.

Fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd må ses i sammenheng med plasseringsbegrensninger i verdipapirfondloven § 6-9 og kravene til eierandel i fritaksmetoden. Etter verdipapirfondloven § 6-9 kan et verdipapirfond som utgangspunkt ikke eie mer enn 10 prosent av aksjekapitalen eller den stemmeberettigede kapitalen i et selskap. Det gjør at verdipapirfond normalt ikke oppfyller fritaksmetodens krav om minst 10 prosent eierandel for skattefritak på aksjegevinster mv. i selskap utenfor EØS, jf. skatteloven § 2-38 tredje ledd. Skatteloven § 10-20 annet ledd skal sikre at verdipapirfond får tilsvarende fritak med lavere eierandel.

Høyesterett avsa 11. september 2019 dom i sak HR-2019-1726-A. Dommen tar stilling til hva som skal anses som «verdipapirfond» etter daværende skatteloven § 10-31 tredje ledd, som tilsvarer nåværende § 10-20 annet ledd. Dommen innebærer at alle fond som oppfyller kriteriene i legaldefinisjonen av verdipapirfond i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1, vil være omfattet av fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd.

Dommen ble avsagt under dissens 3-2. Flertallet la avgjørende vekt på at den generelle ordlyden i skatteloven tilsier at enheter som faller inn under legaldefinisjonen av verdipapirfond i verdipapirfondloven, skal være omfattet av fritaksbestemmelsen. Det ble videre lagt vekt på verken lovforarbeider eller andre kilder tilsier at det i tillegg kreves at fondet er undergitt verdipapirfondlovens materielle regler, og at det i flere sammenhenger er uttalt at legaldefinisjonen i verdipapirfondloven skal være avgjørende også etter skatteloven. Det vises til førstevoterendes oppsummering i punkt 81 i dommen.

Verdipapirfondloven er bygget opp slik at loven gir en vid avgrensning av «verdipapirfond» i legaldefinisjonen i § 1-2 første ledd nr. 1, mens loven i andre preseptoriske bestemmelser stiller nærmere krav til fondene. Etter departementets vurdering får fritaksbestemmelsen i § 10-20 annet ledd et for vidt anvendelsesområde når den knyttes direkte til den vide legaldefinisjonen av verdipapirfond i verdipapirfondloven, uten at andre bestemmelser i verdipapirfondloven også blir hensyntatt. Departementet foreslår en endring som innebærer at «verdipapirfond» etter skatteloven § 10-20 annet ledd snevres inn, slik at fritaket ikke blir mer omfattende enn det skattemessige formålet tilsier.

Departementet foreslår at fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd skal få anvendelse for UCITS-fond, norske nasjonale fond og fond etablert innen EØS som tilsvarer norske nasjonale fond.

Det vises til utkast til endringer i skatteloven § 10-20 tiende ledd og utkast til forskriftsbestemmelser.

Endringene vil ha administrative konsekvenser for fondene og Skatteetaten. Det vises til nærmere omtale av administrative konsekvenser i punkt 4.4.

Endringene antas ikke å få vesentlig provenymessig betydning.

4.2 Nærmere om problemstillingen

Det følger av skatteloven § 10-20 annet ledd at verdipapirfond er fritatt for skatteplikt på gevinst, og ikke har fradragsrett for tap, ved realisasjon av aksjer i selskap hjemmehørende i land utenfor EØS. Spørsmålet som behandles i dette kapitlet, er hva som kan anses som «verdipapirfond» etter bestemmelsen, og dermed kvalifisere til skattefritak.

Fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd må ses i sammenheng med reglene om plasseringsbegrensninger i verdipapirfondloven § 6-9. Etter verdipapirfondloven § 6-9 kan et verdipapirfond ikke eie mer enn 10 prosent av aksjekapitalen eller den stemmeberettigede kapitalen i et selskap. Denne plasseringsbegrensningen kan ikke fravikes for UCITS-fond, men kan etter samtykke fra Finanstilsynet fravikes for nasjonale fond. Regelen om plasseringsbegrensning er begrunnet i hensynet til risikospredning for å gjøre verdipapirfond til en egnet investeringsform også for småsparere og ikke-profesjonelle investorer. Utenfor EØS-området gjelder fritaksmetoden kun for direkteinvesteringer, det vil si investeringer med minst 10 prosent eierandel, jf. skatteloven § 2-38 tredje ledd. Fritaksmetoden gjelder ikke for porteføljeinvesteringer utenfor EØS-området. Med porteføljeinvestering menes at investor ikke har til hensikt å utøve aktivt eierskap. Etter skatteloven § 2-38 tredje ledd foreligger en porteføljeinvestering når skattyters eierinteresse i det aktuelle utenlandske selskap er lavere enn 10 prosent. Kravet til risikospredning vil med andre ord føre til at verdipapirfond som er underlagt slike investeringsbegrensninger, i praksis sjelden vil kvalifisere under fritaksmetoden for investeringer utenfor EØS. Uten en slik særregel i skatteloven § 10-20 annet ledd vil norske verdipapirfond med aksjeinvesteringer, som helt eller delvis investerer i markeder utenfor EØS, ha en konkurransemessig ulempe sammenlignet med verdipapirfond som forvaltes fra andre jurisdiksjoner innenfor EØS, jf. Ot.prp. nr. 92 (2004– 2005) punkt 6.3.

I Høyesterettsdommen av 11. september 2019 i sak HR-2019-1726-A var skattesubjektet en utenlandskregistrert investeringsstruktur som ble forvaltet og markedsført av et norsk selskap. Investeringsstrukturen ble stiftet i 2005 som et selskap med begrenset ansvar og registrert som et «Mutual Fund» på Cayman Islands. Investeringsstrukturen ble regulert av lovgivningen på Cayman Islands.

Alle ledelsesfunksjoner i investeringsstrukturen ble utøvet fra Norge, og strukturen var derfor skattemessig hjemmehørende i Norge, jf. skatteloven § 2-2 første ledd bokstav e.

Investeringsstrukturen opererte som et såkalt «fond-i-fond». Strukturen investerte ikke selv direkte i aksjer, men i andre fond som i sin tur investerte i aksjer. Fondene som strukturen investerte i, var «limited partnerships», med liknende oppbygging som kommandittselskaper etter norsk rett. Fondene hadde en «general partner» med ubegrenset ansvar for selskapets gjeld, mens øvrige deltakere hadde begrenset ansvar («limited partners»). Fondene var ikke egne skattesubjekter, men ble deltakerlignet. Investeringsstrukturen ble derfor skattepliktig for sin andel av inntektene i fondene.

I 2012 hadde investeringsstrukturen netto aksjegevinster på sine andeler av fondene på om lag 21 millioner kroner. Gevinstene kom fra realisasjon av indirekte eide aksjer i selskaper hjemmehørende utenfor EØS. Spørsmålet var om investeringsstrukturen kunne anses som et «verdipapirfond» etter daværende skatteloven § 10-31 tredje ledd, slik at gevinstene ble fritatt for skatt. Daværende § 10-31 tredje ledd tilsvarer gjeldende § 10-20 annet ledd.

Dommen ble avsagt under dissens 3-2. Flertallet og mindretallet var enige om at den konkrete investeringsstrukturen oppfylte kriteriene for å være fond etter selve legaldefinisjonen i verdipapirfondloven. Flertallet konkluderte med at begrepet verdipapirfond i skattelovens fritaksbestemmelse måtte forstås som fond som faller inn under legaldefinisjonen av verdipapirfond i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1.

Det vises til førstevoterendes oppsummering i punkt 81 i dommen. Mindretallet på to dommere mente at definisjonen i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1 ikke kunne tillegges avgjørende betydning. Denne definisjonen måtte også ses i sammenheng med verdipapirfondlovens materielle virkeområde i § 1-1 og lovens øvrige bestemmelser. Etter en gjennomgang av relevante bestemmelser kom mindretallet til at investeringsstrukturen ikke kunne anses som et verdipapirfondloven etter fritaksbestemmelsen i skatteloven.

Legaldefinisjonen av verdipapirfond i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd er vid, noe som må ses i sammenheng med at en vid avgrensning er hensiktsmessig for å ivareta hensynet til investorbeskyttelse. Ved at begrepet «verdipapirfond» i skatteloven § 10-20 annet ledd knyttes til legaldefinisjonen i verdipapirfondloven, får den særlige fritaksbestemmelsen i skatteloven et tilsvarende vidt anvendelsesområde. Etter departementets vurdering går en slik vid avgrensning lenger enn det skattemessige formålet tilsier, og kan bidra til en uheldig uthuling av skattegrunnlaget.

4.3 Departementets vurderinger og forslag

Dagens rettstilstand innebærer at fondsstrukturer som ligger i grenseområdet for hva verdipapirfondloven omfatter, kan være omfattet av fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd. Selskapsstrukturer som er regulert av utenlandsk lovgivning, vil være omfattet av fritaksbestemmelsen så lenge de oppfyller kriteriene i legaldefinisjonen i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd, uten hensyn til om strukturen oppfyller øvrige vilkår i verdipapirfondloven. Etter departementets vurdering gir dette fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 et for vidt anvendelsesområde, og legger til rette for uheldig skatteplanlegging. En slik vid definisjon åpner for tilpasninger til fritaksmetoden. Departementet ønsker en mer målrettet avgrensning av bestemmelsen for å hindre misbruk i form av slike tilpasninger. Verdipapirfondloven oppstiller en rekke krav til verdipapirfond ut over det som følger av legaldefinisjonen i loven.

Fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd bør kun få anvendelse for verdipapirfond som i tillegg til å oppfylle kriteriene i legaldefinisjonen, er etablert i samsvar med andre sentrale bestemmelser i loven.

UCITS-fond:

Et naturlig utgangspunkt er at fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd får anvendelse for UCITS-fond, se nærmere om de ulike fondskategoriene i kapittel 2. Bestemmelsen i verdipapirfondloven § 6-9 om at verdipapirfond ikke kan eie mer enn 10 prosent av aksjekapitalen eller den stemmeberettigede kapital i ett selskap, gjelder alltid for UCITS-fond. For UCITS-fond er det ingen unntak fra denne eierbegrensningen, og det er heller ingen bestemmelse som gir offentlige myndigheter adgang til å dispensere fra begrensningen. UCITS-fond kan derfor ikke oppfylle fritaksmetodens krav til direkteinvesteringer. Å gi fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd anvendelse for UCITS-fond vil derfor være en målrettet løsning, som sikrer slike fond fritak for realisasjonsgevinster utenfor EØS.

Å gi fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd anvendelse for UCITS-fond vil innebære at flertallet av norske fond blir omfattet. Omtrent 80 prosent av norske fond som er etablert etter tillatelse fra Finanstilsynet, er UCITS-fond.

En avgrensning til UCITS-fond vil også være administrativ enkel, fordi kategorien UCITS er skarpt avgrenset gjennom lovgivning og direktiv 2009/65/EF.

Et UCITS-fond må være etablert i en EØS-stat, jf. verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 4. UCITS-fond kan markedsføres grensekryssende innenfor EØS-området etter en ordning hvor forvaltningsselskapet melder fra til tilsynsmyndigheten i sitt hjemland. En avgrensning til UCITS vil innebære likebehandling av fond etablert i Norge og fond etablert i andre EØS-stater, som er skattepliktige til Norge.

Departementet foreslår derfor at fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd skal gjelde for UCITS-fond.

Nasjonale fond:

Det må videre tas stilling til om fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd skal få anvendelse for norske nasjonale fond. Med norske nasjonale fond menes fond som har Finanstilsynets tillatelse til etablering i Norge etter verdipapirfondloven § 4-1, og som oppfyller kravene som stilles til nasjonale fond i verdipapirloven kapittel 7 og i loven for øvrig, uten å være UCITS-fond. Nasjonale fond kan inndeles i to kategorier; jf. verdipapirfondloven § 7-1 om nasjonale fond som ikke er spesialfond og verdipapirfondloven § 7-2 om spesialfond. Drøftelsen her gjelder for begge disse kategoriene. Det vises til nærmere omtale av nasjonale fond i kapittel 2.

I likhet med UCITS er nasjonale fond omfattet av verdipapirfondloven § 6-9 første ledd nr. 1, som bestemmer at fond ikke kan eie mer enn 10 prosent av aksjekapitalen eller den stemmeberettigede kapital i ett selskap. For nasjonale fond kan imidlertid Finanstilsynet gi samtykke i at denne plasseringsbegrensningen fravikes, jf. verdipapirfondloven § 7-1 første ledd nr. 1 og § 7-2 annet ledd tredje punktum. Nasjonale fond vil derfor etter omstendighetene kunne oppfylle fritaksmetodens krav til direkteinvesteringer.

Fordi nasjonale fond – i motsetning til UCITS-fond – ikke er utelukket fra å kunne oppfylle kravene for fritak etter fritaksmetoden, kan det anføres at det er mindre behov for at slike fond skal være omfattet av den særlige fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd. Samtidig må det tas i betraktning at en avgrensning av § 10-20 annet ledd til kun å omfatte UCITS, vil innebære en forskjellsbehandling av UCITS og nasjonale fond når det gjelder porteføljainvesteringer utenfor EØS. Etter departementets vurdering tilsier konkurransemessige hensyn at fritaket etter § 10-20 annet ledd omfatter begge typer fond. Departementet foreslår derfor at også norske

nasjonale fond skal være omfattet av den særlige fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd.

Av hensyn til Norges EØS-rettslige forpliktelser, må tilsvarende utenlandske verdipapirfond som er etablert etter lovgivningen i andre EØS-land og som har skatteplikt til Norge, også være omfattet av fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20. Dette er aktuelt for verdipapirfond som ikke har tillatelse til etablering i Norge etter verdipapirfondloven § 4-1 og som er etablert etter lovgivningen i andre EØS-land. For slike utenlandske fond som ikke er UCITS-fond, må det vurderes om fondet kan likestilles med nasjonale fond. For at fondet skal likestilles med nasjonale fond, må det samsvare med de sentrale kjennetegnene ved denne typen verdipapirfond etablert etter reglene i verdipapirfondloven.

Departementet foreslår at følgende momenter skal legges til grunn for vurderingen:

1. Om EØS-fondet retter seg mot en ubestemt krets av personer tilsvarende som i verdipapirfondloven, jf. legaldefinisjonen i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1. Ved denne vurderingen skal det ikke være tilstrekkelig å vise til formaliteter som vedtektsbestemmelser eller prospekter mv., men legges vekt på om fondet faktisk blir markedsført overfor mer enn en begrenset krets. Det skal også legges vekt på om andelseierne står i en uavhengig posisjon overfor forvaltningsselskapet.
2. Om andelseiere i EØS-fondet er beskyttet tilsvarende som i verdipapirfondloven med hensyn til
  - adgang til innløsning av andeler, jf. verdipapirfondloven § 4-12,
  - andelseiernes rådighet og ansvar, jf. verdipapirfondloven § 4-16.
3. Om EØS-fondet er underlagt plasseringsregler knyttet til investeringsområdet, likviditet og diversifisering tilsvarende verdipapirfondloven kapittel 6, med de unntakene som følger av kapittel 7.

4. Om EØS-fondet er underlagt tilsvarende informasjonsplikter til andelseier som i verdipapirfondloven kap. 8.
5. Om EØS-fondet er underlagt kontroll av en depotmottaker eller tilsvarende, jf. verdipapirfondloven kap. 10.
6. Om EØS-fondet er underlagt tilsyn tilsvarende som i verdipapirfondloven i etableringsstaten, jf. verdipapirfondloven § 11-2.

Det vil ikke bli stilt krav om at vilkårene er identisk utformet som etter de aktuelle bestemmelsene i verdipapirfondloven. Det vil være tilstrekkelig at vilkårene fyller de samme funksjonene som etter de tilsvarende norske bestemmelsene og har det samme hovedinnholdet. Det må godtas at det er gitt samtykke til å fravike kravene, når de tilsvarende norske reglene legger opp til tilsvarende unntak. Nærmere bestemmelser med de konkrete vilkårene vil bli fastsatt i forskrift med hjemmel i en foreslått fullmaktshjemmel i skatteloven § 10-20 tiende ledd. Det vises til vedlagte forskriftsutkast.

Skatteetaten vil i praksis ikke kunne gå inn i vurderingen av om disse vilkårene er oppfylt, uten at det foreligger god og tilrettelagt informasjon fra skattyter.

Departementet foreslår at det skal tilligge skattyter å godtgjøre at vilkårene er oppfylt, og at fondet må kunne legge frem dokumentasjon for dette på et nordisk språk eller engelsk. Dokumentasjonen må omfatte redegjørelser for lovgivning og annen relevant regulering i staten hvor fondet er etablert, med en begrunnet henvisning til hvilke bestemmelser i det nasjonale regelverket som anses å oppfylle de ulike vilkårene.

Slike krav til dokumentasjon vil kunne stilles innenfor de eksisterende bestemmelsene om skattyters opplysningsplikt i skatteforvaltningsloven.

Departementet viser til utkast til endringer i skatteloven § 10-20 tiende ledd og utkast til forskriftsbestemmelser.

4.4 Administrative og økonomiske konsekvenser

Avklaringen av hva som skal anses som tilsvarende utenlandske fond, innebærer administrative utfordringer. Et fond som anfører at det oppfyller kriteriene for å anses som et verdipapirfond etter skatteloven § 10-20 annet ledd, må redegjøre for lovgivningen og annen relevant regulering i staten hvor fondet er etablert.

For Skatteetaten vil det kunne være utfordrende å vurdere konkret om et utenlandsk fond skal være omfattet av skatteloven § 10-20 annet ledd. Vurderinger som tar utgangspunkt i regelverket for fond, skiller seg fra de vurderingene som normalt gjøres av Skatteetaten, og andre myndigheters praksis og forståelse kan få betydning. Praksis etter verdipapirfondloven kan for eksempel få betydning for den konkrete tilsvarende-vurderingen.

Kriteriene for hva som skal anses som tilsvarende utenlandske fond, må utformes så presist som mulig. Behovet for konkrete og skjønnsmessige vurderinger må begrenses. Også for fondene vil det være en fordel at de har en forutsigbar rettslig situasjon som er basert på klare kriterier. Bindende forhåndsuttalelser kan kun gis om den rettslige forståelsen etter norsk internrett. Det kan ikke avgis bindende forhåndsuttalelser om noe som i realiteten vil avhenge av andre myndigheters vurderinger og vedtak. Dette innebærer at det i mange tilfeller vil være vanskelig for EØS-fond å få en nærmere avklaring av om de er omfattet av reglene. Forutsigbare kriterier kan redusere behovet for forhåndsavklaringer, selv om det er vanskelig helt å unngå elementer av skjønn.

Det vedlagte utkastet til forskriftsbestemmelser vil etter departementets vurdering gi tilstrekkelig konkrete holdepunkter til at regelverket blir administrativt håndterbart for fondene og Skatteetaten.

Departementet har ikke egnet grunnlag for å anslå provenyvirkninger av forslaget. Det antas at forslaget vil berøre et begrenset antall skattytere, og at noen av de skattyterne som dette gjelder, vil tilpasse berørte investeringer slik at de på annen måte omfattes av

fritaksmetoden. Den foreslåtte endringen antas ikke å få betydelige provenyemessige konsekvenser.

5 SKATTELOVEN § 10-20 ANNET LEDD OG UTBYTTE MV.

Skatteloven § 10-20 annet ledd gir et særskilt fritak for gevinstbeskatning for verdipapirfond. Bestemmelsen gir skattefritak for gevinst ved realisasjon av aksjer i selskaper utenfor EØS, og avskjærer tilsvarende tapsfradrag. Det vises til nærmere omtale av bestemmelsen i punkt 2.2.

Fritaket etter skatteloven § 10-20 annet ledd omfatter bare gevinster og ikke utbytte. Avgrensningen til gevinster skyldtes opprinnelig at den tidligere RISK-metoden medførte problemer med å fastsette riktig innløsningspris på fondsandeler. Innløsningsprisen i fondet fastsettes hver dag, og skal gi uttrykk for substansverdien i fondet. Ved beregningen må fondene ta stilling til påløpte og latente skatter på porteføljen. En nøyaktig beregning av innløsningskursen var derfor ikke mulig å gjennomføre i den delen av året da RISK-beløpet var ukjent. For å løse problemet med å fastsette innløsningspris ble det gitt et generelt skattefritak for aksjegevinster for fond. Det vises til nærmere omtale i Ot.prp. nr. 16 (1991-92) Oppfølging av skattereformen 1992 punkt 12.2.2.

RISK-metoden ble erstattet av aksjonærmodellen som ledd i skattereformen 2006. Samtidig ble aksjegevinster på nærmere vilkår skattefrie gjennom innføring av fritaksmetoden. Som utgangspunkt gjelder fritaksmetoden også for verdipapirfond, jf. skatteloven § 2-38 første ledd bokstav b. Fritaksmetoden gir imidlertid ikke et generelt skattefritak for aksjegevinster, men fastsetter nærmere vilkår for fritak. Av konkurransemessige årsaker valgte man å videreføre et generelt fritak når verdipapirfond realiserer aksjer i selskaper utenfor EØS, gjennom særregelen i skatteloven § 10-20 annet ledd. Bestemmelsen må også ses i sammenheng med

plasseringsbegrensninger som gjelder for verdipapirfond, jf. nærmere omtale i punkt 4.1.

At fritaket i skatteloven § 10-20 annet ledd kun gjelder for aksjegevinster og ikke utbytte, har med andre ord historiske årsaker. Fra et nøytralitetssynspunkt er det uheldig at verdipapirfond har et videre skattefritak enn andre skattytere. Samtidig ønsker ikke regjeringen å svekke fondenes konkurransekraft gjennom å oppheve det utvidede fritaket i skatteloven § 10-20 annet ledd. I dagens skattesystem er det vanskelig å begrunne at § 10-20 annet ledd forskjellsbehandler aksjegevinster og utbytte. Hensynet til likebehandling av ulike typer inntekt i fondet tilsier at fritaket også omfatter utbytte. Også hensynet til fondenes internasjonale konkurranseevne taler for en slik utvidelse. Det foreslås derfor at skatteloven § 10-20 annet ledd endres slik at også utbytte på aksjer fra selskap utenfor EØS blir omfattet.

Fritaksmetoden gjelder som nevnt også for verdipapirfond. Innenfor fritaksmetodens ordinære anvendelsesområde omfatter skattefritaket også gevinst på finansielt instrument med aksjer mv. som underliggende objekt, jf. skatteloven § 2-38 annet ledd bokstav c. Det utvidede fritaket etter skatteloven § 10-20 annet ledd omfatter i dag ikke finansielle instrumenter. Departementet ser ikke gode grunner til at fritaksmetoden for fond ikke også skal gjelde finansielle instrumenter med aksjer som underliggende objekt, slik som i fritaksmetodens ordinære anvendelsesområde. Det foreslås derfor at skatteloven § 10-20 annet ledd endres slik at bestemmelsen også omfatter finansielt instrument med aksjer som underliggende objekt.

I punkt 7 i dette høringsnotatet blir det forslått at skatteloven § 10-20 annet ledd ikke skal gjelde for investeringer i lavskatteland. Avgrensningen mot lavskatteland foreslås å gjelde både for aksjegevinster og aksjeutbytte. En slik avgrensning av skattefritaket etter § 10-20 annet ledd reduserer også risikoen for at det kan oppstå uheldige effekter knyttet til enkelte skatteavtaler. Avgrensningen gjør det lettere å argumentere overfor andre lands skattemyndigheter for at fondet er et eget skattesubjekt, med ordinær og

reell skatteplikt for inntekt som ikke er direkte unntatt. Se nærmere om problemstillingen knyttet til skatteavtaler i punkt 3.3.3.

Et ledd i fritaksmetoden er at 3 prosent av mottatt aksjeutbytte regnes som skattepliktig inntekt, jf. skatteloven § 2-38 sjette ledd. Denne skatteplikten åpner for at det kan gis fradrag for kostnader for å erverve inntekten, jf. skatteloven § 6-24. Når skatteloven § 10-20 annet ledd utvides til å omfatte utbytte, bør 3-prosentregelen og skatteloven § 6-24 få tilsvarende anvendelse. Dette foreslås regulert i et nytt tredje punktum i skatteloven § 10-20 annet ledd.

Det vises til utkast til endringer i skatteloven § 10-20 annet ledd.

Forslaget om utvidelse av fritaksmetoden for fond, vil innebære at kundemidler i fond beskattes mer fordelaktig enn tilsvarende investeringer i aksjeselskap. Samtidig blir beskatningen av kundemidler i norske fond likere med enkelte andre land, herunder Sverige. Departementets vurderinger av forslaget økonomiske virkninger vil her sammenfalle med drøftelsene av skattefritak for renteinntekter i fond under punkt 3.4.

Departementet anslår at forslaget om utvidet fritaksmetode for fond vil gi et årlig provenytnap på 350 mill. kroner. Provenytnapet vil påløpe i ikrafttredelsesåret 2026, men blir først bokført i 2027 ettersom verdipapirfond betaler skatt etterskuddsvis. Anslaget er basert på data fra skattemeldinger og næringsoppgave for verdipapirfond for årene 2019–2022. Det er hensyntatt at et utvidet skattefritak for utbytter vil redusere fondenes kreditfradrag for kildeskatt på utbytter.

6 SKATTELOVEN § 10-20 ANNET LEDD OG INNTEKT FRA SELSKAP MED DELTAKERFASTSETTING

Når aksjeutbytte og aksjegevinster innvinnes gjennom et selskap med deltakerfastsetting (ansvarlig selskap og kommandittselskap mv.), får skatteloven § 10-41 annet ledd anvendelse. Sistnevnte bestemmelse innebærer at fritaksmetoden gjelder når selskapets inntekt blir skattlagt hos deltakerne, slik at aksjeutbytte og aksjegevinster i selskapet på nærmere vilkår unntas fra beskatning for å unngå kjedebeskatning. Som utgangspunkt gjelder de vanlige vilkårene og avgrensningene i fritaksmetoden også i denne sammenheng. Den mer omfattende fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd som gir fritak for gevinst ved realisasjon av aksjer i selskaper hjemmehørende i land utenfor EØS, gjelder etter lovens ordlyd og systematikk ikke når slik gevinst innvinnes indirekte gjennom et selskap.

Siden 2013 har det imidlertid etablert seg en praksis i Skatteetaten som innebærer at også den videre fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd får anvendelse i denne sammenhengen. Den vide fritaksbestemmelsen får dermed ikke bare anvendelse når et verdipapirfond selv realiserer aksjer i selskaper hjemmehørende i land utenfor EØS, men også når slik gevinst innvinnes indirekte gjennom et mellomliggende selskap med deltakerfastsetting hvor fondet er deltaker. Bakgrunnen for denne praksisen er et transparensynspunkt; deltakeren blir skattlagt for en aksjegevinst, og fordi situasjonen har likhetstrekk med tilfeller hvor aksjegevinsten innvinnes direkte, fortolkes regelverket utvidende til skattyters fordel.

Etter departementets vurdering er gjeldende praksis uheldig. Når inntekten innvinnes gjennom flere selskapsledd blir situasjonen mindre oversiktlig, og det blir vanskeligere å sikre at den gunstige fritaksbestemmelsen ikke blir brukt på inntekt fra investeringsstrukturer som ikke oppfyller grunnleggende krav til verdipapirfond.

Departementet viser i denne forbindelse også til Høyesteretts dom i sak HR-2019-1726-A som er nærmere omtalt i punkt 4.2. Saken gjaldt en investeringsstruktur som investerte indirekte i aksjer gjennom fond som i sin tur investerte i aksjer. Fondene som strukturen investerte i, var «limited partnerships», med liknende oppbygging som kommandittselskaper etter norsk rett. Fondene var ikke egne skattesubjekter, men ble skattlagt hos deltakerne. Investeringsstrukturen ble dermed skattepliktig for fondets inntekter. Til tross for at investeringsstrukturen ikke selv investerte i aksjer, kunne den benytte den gunstige fritaksregelen i skatteloven § 10-20 annet ledd, og dermed unngå skatt på fondets aksjegevinster utenfor EØS. Det var den praksisen som er omtalt foran, som gjorde et slikt resultat mulig.

Etter verdipapirfondloven med forskrifter gjelder det også begrensninger i fondenes adgang til å investere i selskaper med ubegrenset ansvar. Departementet viser til verdipapirfondforskriften (forskrift 21. desember 2011 nr. 1467) § 6-1 første ledd nr. 1 hvor det fremgår at et verdipapirfonds midler kan plasseres i omsettelige verdipapirer, forutsatt at det potensielle tapet fondet kan pådra seg gjennom plasseringen er begrenset til hva som er betalt for instrumentene. Denne plasseringsbegrensningen kan komme i konflikt med omtalte praksis, som omfatter selskaper med ubegrenset deltakeransvar.

Etter en samlet vurdering vil derfor departementet foreslå at skatteloven § 10-20 annet ledd ikke lenger skal få anvendelse for aksjegevinster som innvinnes indirekte gjennom et selskap med deltakerfastsetting. En slik omlegging av praksis vil innebære at regelverket fremover skal praktiseres i henhold til bestemmelsenes ordlyd. Fritaksmetoden vil dermed ikke gjelde for gevinster på aksjer i selskaper hjemmehørende utenfor EØS, når et verdipapirfond har gjort investeringen indirekte gjennom et selskap med deltakerfastsetting. Departementet vil foreslå for Stortinget at en slik forståelse skal legges til grunn for den endrede lovteksten i skatteloven § 10-20 annet ledd.

Endringen vil ikke ha administrative konsekvenser av betydning. Endringen antas ikke å få noen vesentlige provenymessige konsekvenser.

7 SKATTELOVEN § 10-20 ANNET LEDD OG INVESTERINGER I LAVSKATTELAND UTENFOR EØS

Skatteloven § 10-20 annet ledd fritar verdipapirfond for skatteplikt på gevinst ved realisasjon av aksjer i selskaper hjemmehørende i land utenfor EØS. Bestemmelsen avskjærer realisasjonstap på tilsvarende måte. Skatteloven § 10-20 annet ledd gjelder uansett om aksjegevinsten eller -tapet kommer fra et lavskatteland eller normalskatteland utenfor EØS.

Formålet til fritaksmetoden om å forhindre kjedebeskatning i selskapssektoren står svakere når aksjeinntekten er skattlagt lavt eller ikke beskattet i selskapet som aksjeinntekten stammer fra. Fritaksmetoden gjelder derfor ikke for inntekt eller tap på eierandel i selskap mv. hjemmehørende i lavskatteland utenfor EØS. Etter departementets vurdering taler de samme hensynene for å avgrense fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd på tilsvarende måte. Departementet foreslår derfor at skatteloven § 10-20 annet ledd ikke skal gjelde ved realisasjon av aksjer i selskaper hjemmehørende i lavskatteland utenfor EØS.

Gjennom vedtakelsen av lov 12. januar 2024 nr. 1 om suppleringskatt på underbeskattet inntekt i konsern (suppleringskatteloven) er regelverket om global minimumsbeskatning av store konsern innført i norsk rett. Reglene skal sikre at store konsern blir skattlagt med en minimumssats på 15 prosent uavhengig av hvor de driver sin aktivitet. Innføring av pilar 2 forventes å redusere lavskattelandproblematikken mer generelt. Slik sett vil den praktiske betydningen av en lavskattelandavgrensning i skatteloven § 10-20 begrenses. Departementet mener likevel regelverket bør inneholde en slik avgrensning.

Departementet foreslår at lavskatteland skal avgrenses på samme måte som etter skatteloven § 10-63. Etter denne bestemmelsen defineres lavskatteland som land hvor den alminnelige inntektsskatt på selskapets eller innretningens samlede overskudd utgjør mindre enn to tredjedeler av den skatten selskapet eller innretningen ville ha blitt ilagt dersom det/den hadde vært hjemmehørende i Norge. I Skattedirektoratets samleforskrift til skatteloven er det fastsatt nærmere bestemmelser om hvilke land som skal anses som lavskatteland, jf. forskrift 22. november 1999 nr. 1160 § 10-63.

Endringen vil ikke ha administrative konsekvenser av vesentlig betydning. Endringen antas ikke å få vesentlig provenymessig betydning.

Departementet viser til utkast til nytt femte punktum i skatteloven § 10-20 annet ledd.

8 BEGREPET VERDIPAPIRFOND I ØVRIGE DELER AV SKATTELOVEN § 10-20 OG I SKATTELOVEN § 2-38

I kapittel 4 til 6 behandler departementet anvendelsesområdet til den særlige fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd. Fritaksbestemmelsen i skatteloven § 10-20 annet ledd har en bakgrunn og begrunnelse som tilsier at den avgrenses på en bestemt måte, og kun får anvendelse for innretninger som oppfyller de sentrale kjennetegnene på et verdipapirfond. Den avgrensningen av skatteloven § 10-20 annet ledd som departementet foreslår i kapittel 4, 5 og 6, vil gi et hensiktsmessig anvendelsesområde for fritaksbestemmelsen.

Skatteplikten for selve fondet er regulert i skatteloven § 10-20 første og annet ledd.

Departementet foreslår at det skal brukes samme avgrensning av «verdipapirfond» i skatteloven § 10-20 første ledd som i annet ledd. Det vil si at § 10-20 første ledd foreslås å få anvendelse for verdipapirfond med tillatelse etter verdipapirfondloven § 4-1 og

tilsvarende fond etablert i EØS. En slik avgrensning av «verdipapirfond» i skatteloven § 10-20 første og annet ledd, innebærer at «verdipapirfond» defineres på en konsekvent måte i de leddene i § 10-20 som regulerer skatteplikten for selve fondet.

Mens skatteloven § 10-20 første og annet ledd regulerer skatteplikten for selve fondet, regulerer § 10-20 tredje til niende ledd skatteplikten for andelseierne. Etter departementets vurdering vil bestemmelsene om skatteplikt for andelseierne være hensiktsmessige å bruke ved utbetalinger fra fond etablert også utenfor EØS. Departementet foreslår derfor at bestemmelsene i § 10-20 tredje til niende ledd skal få anvendelse for verdipapirfond med tillatelse etter verdipapirfondloven § 4-1 og tilsvarende fond etablert både i og utenfor EØS.

Det vises til forslag til endring av § 10-20 tiende ledd i skatteloven og forslag til ny § 10-20-1 i Finansdepartementets samleforskrift til skatteloven.

Departementet foreslår at den avgrensningen av «verdipapirfond» som foreslås for skatteloven § 10-20 tredje til niende ledd, også skal få virkning for hvilke verdipapirfond som kan være subjekt etter fritaksmetoden, jf. skatteloven § 2-38 første ledd bokstav b.

Det vises til forslag til endring av fullmaktsbestemmelsen i skatteloven § 2-38 syvende ledd og forslag til ny § 2-38-1 i Finansdepartementets samleforskrift til skatteloven.

9 SELSKAPERS INVESTERINGER I FONDSKONTO

En fondskonto er et kombinert investerings- og forsikringsprodukt. Via fondskontoen kjøpes og selges aksjer og rentebærende obligasjoner mv. Det er forsikringsselskapet som eier plasseringene, men kunden har hele risikoen for avkastningen av midlene som betales inn på kontoen. Det er også knyttet et forsikringselement til fondskontoen.

Når investor dør, vil den gjenstående sparebeholdningen utbetales til begünstiget arving.

Skattlegging av fondskonto hvor forsikringselementet er lite og investeringsdelen er dominerende, er regulert i skatteloven § 10-20 tiende ledd. Når forsikringselementet er lite, har investeringen i fondskonto stor likhet med investering i verdipapirfond. I slike tilfeller skjer skattleggingen derfor på tilsvarende måte som investering i verdipapirfond.

Fondskonto som produkt er rettet inn mot personlige investorer, og forsikringselementet i en fondskonto er knyttet til investors død eller uførhet. Lovtekstens ordlyd og forarbeidene til bestemmelsen tilsier at fondskonto i utgangspunktet kun var ment å kunne tilbys personer som forsikringstakere, og ikke selskap. Det følger videre av skatteloven § 10-20 tiende ledd tredje punktum at «forsikringstaker» gis fradrag for skjerming svarende til aksjeandelen på kontoen. Også dette viser at fondskonto er rettet mot personer, fordi skjerming bare er aktuelt for personlig aksjonær, ikke selskapsaksjonærer.

Det forekommer likevel at selskap inngår fondskonto-avtaler. I noen av disse tilfellene kan avtalen være knyttet opp mot død eller uførhet hos nøkkelpersoner i selskapet som oppretter fondskontoen.

Gjennom bruk av fondskonto kan et aksjeselskap investere i et bredt spekter av ulike produkter og objekter. En fondskonto har ikke tilsvarende begrensninger som for eksempel en aksjesparekonto som begrenses blant annet til børsnoterte aksjer. Fondskonto er heller ikke underlagt samme plasseringsbegrensninger som gjelder for verdipapirfond. På en fondskonto er det mange ulike formuesobjekter som kan føres inn, herunder aksjer utenfor EØS, rentepapirer, eiendom mv.

Konsekvensen av at selskap oppretter fondskonto er at gevinst og utbytte ved slike investeringer kan være omfattet av fritaksmetoden. Fritaksmetoden vil gjelde for den sjablongmessig beregnede aksjeandelen i fondet, jf. skatteloven § 10-20 fjerde ledd. Aksjeandelen beregnes ut fra forholdet mellom verdien av aksjer og andre verdipapirer, uten at andre eiendeler enn verdipapirer nødvendigvis vil påvirke sjablongberegningen.

Fordi aksjeandelen beregnes sjablongmessig ut fra forholdet mellom verdier av aksjer og andre verdipapirer, kan det forekomme at også inntekt fra andre eiendeler enn aksjer blir behandlet som aksjeinntekt. Da vil fritaksmetoden få anvendelse også for slike formuesobjekter. Det vil si at fritaksmetoden blir brukt på investeringer som *ikke* ville vært omfattet av fritaksmetoden etter skatteloven § 2-38 dersom selskapet hadde gjort disse investeringene direkte, og ikke via en fondskonto. Dette kan bidra til at investeringer påvirkes av skattemessige hensyn og er prinsipielt uheldig.

Etter departementets vurdering er det ikke hensiktsmessig å forby selskaper å inngå fondskonto-avtaler. For å motvirke misbruk foreslår departementet i stedet at skatteloven § 10-20 tiende ledd får en tilføyelse slik at det presiseres at fritaksmetoden ikke gjelder for selskapers investering i fondskonto.

Endringen vil ikke ha administrative konsekvenser av betydning. Endringen antas ikke å få vesentlig provenymessig betydning.

Det vises til utkast til nytt femte punktum i skatteloven § 10-20 tiende ledd.

10 ENDRET HENVISNING

Det følger av skatteloven § 10-20 åttende ledd at syvende ledd om gevinstbeskatning ikke får anvendelse på andeler i verdipapirfond når disse er eid i forbindelse med individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 første ledd c, og avtalen er inngått

mellom andelseier og forvaltningsselskap. For disse tilfellene gjelder særreglene om pensjonsbeskatning.

Individuell pensjonsavtale (IPS) etter § 6-47 første ledd c ble i 2017 erstattet av en ny ordning om individuell sparing til pensjon. Det kan ikke lenger inngås nye IPS-avtaler, men eksisterende IPS-avtaler kan videreføres.

Den nye ordningen med individuell sparing til pensjon er regulert i skatteloven § 6-47 første ledd bokstav d. Skatteloven § 5-20 andre ledd fastslår at uttak fra ordningen om individuell sparing til pensjon skal skattlegges som alminnelig inntekt. For øvrig skattlegges den nye ordningen på samme måte som IPS-ordningen. Det innebærer at det gis fradrag i alminnelig inntekt for årlig innskudd på inntil 15 000 kroner, at innestående beløp er unntatt fra formuesskatt, og at avkastningen ikke er gjenstand for løpende skattlegging. Pensjonskapitalen er bundet frem til skattyter er 62 år.

Departementet foreslår å endre § 10-20 åttende ledd første punktum, slik at det også blir vist til skatteloven § 6-47 første ledd d. En slik endring vil virke klargjørende. Endringen vil ikke ha materiell betydning, da regelverket allerede praktiseres slik.

11 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Departementet legger i utgangspunktet opp til at de foreslåtte endringene skal få virkning fra og med inntektsåret 2026.

I kapittel 9 i dette høringsnotatet foreslår departementet at selskapers investering i fondskonto ikke skal være omfattet av fritaksmetoden. Departementet foreslår at dette forslaget blir gjort gjeldende fra fremleggelsen av dette høringsnotatet, for å unngå

tilpasninger i form av at gevinster blir realisert nå, mens tap utsettes i påvente av nye regler.

Etter departementets vurdering vil det ikke være behov for overgangsregler til de bestemmelsene som primært er anbefalt i dette høringsnotatet.

12 UTKAST TIL LOV- OG FORSKRIFTSBESTEMMELSER

Utkast til lov om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-38 syvende ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme hva som anses som verdipapirfond etter første ledd, og gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i tredje og fjerde ledd.

§ 10-20 første ledd løsningsalternativ 1, skattefritak for fondet:

- (1) *Verdipapirfond er fritatt for skatteplikt på renteinntekt. Verdipapirfond er fritatt for skatteplikt på gevinst og har ikke fradragsrett for tap ved realisasjon av rentepapirer.*

§ 10-20 første ledd løsningsalternativ 2, utvidet fradragsrett for fondet:

- (1) Verdipapirfond kan kreve fradrag i inntekten for
- a. *Beløp som deles ut til andelseierne. Fradrag kan kreves for den delen av utdelingen som skattlegges som rente hos andelseierne etter tredje ledd, begrenset til positiv fradragsramme etter bokstav b.*
  - b. *Årets samlede realisasjonsgevinst hos andelseierne på rentepapirer. Som rentepapirer regnes andre verdipapirer i fondet enn aksjer. Aksjeandelen beregnes tilsvarende som etter syvende ledd. Fradrag forutsetter positiv fradragsramme. Fradragsrammen fastsettes til summen av årets skattepliktige netto renteinntekt i fondet, årets realisasjonsgevinster på rentepapirer i fondet*

og ubenyttet fradragssramme fra tidligere år. Fradrag etter bokstav a reduserer årets fradragssramme.

§ 10-20 annet ledd skal lyde:

(2) Verdipapirfond er fritatt for skatteplikt på utbytte fra selskaper hjemmehørende i land utenfor EØS. Verdipapirfond er fritatt for skatteplikt på gevinst og har ikke fradagsrett for tap ved realisasjon av aksjer i selskaper hjemmehørende i land utenfor EØS.

Bestemmelsene i § 2-38 sjette ledd bokstav a og § 6-24 får tilsvarende anvendelse. Fritak etter dette ledd gjelder tilsvarende for finansielt instrument med aksjer som underliggende objekt. Fritak etter dette ledd gjelder ikke ved realisasjon av aksjer i selskaper hjemmehørende i lavskatteland, jf. § 10-63.

Skatteloven § 10-20 åttende ledd første punktum skal lyde:

Syvende ledd får ikke anvendelse på andeler i verdipapirfond når disse er eid i forbindelse med individuell pensjonsavtale etter § 6-47 første ledd c eller avtale om individuell sparing til pensjon etter § 6-47 første ledd d, og avtalen er inngått mellom andelseier og forvaltningsselskap.

§ 10-20 tiende ledd skal lyde:

(10) Første til niende ledd får anvendelse for verdipapirfond med tillatelse etter verdipapirfondloven § 4-1 og tilsvarende fond etablert i EØS. Tredje til niende ledd får også anvendelse for tilsvarende fond etablert utenfor EØS. Departementet kan i forskrift bestemme hva som anses som tilsvarende fond etablert i eller utenfor EØS, og fastsette dokumentasjonskrav.

Nåværende § 10-20 tiende ledd blir nytt ellefte ledd.

§ 10-70 annet ledd bokstav e skal lyde:

e) Kapitalforsikring som omfattes av § 10-20 ellefte ledd.

II

§ 10-20 tiende ledd nytt femte punktum skal lyde:

Det gis ikke skattefritak etter § 2-38.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2026.

IV

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra 29. januar 2025.

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 (forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 2-38 overskriften skal lyde:

§ 2-38 Skattefritak for visse selskaper mv. for inntekt på aksjer og andre eierandeler

Ny § 2-38-1 skal lyde:

2-38-1 Verdipapirfond

Som verdipapirfond etter skatteloven § 2-38 første ledd b, anses verdipapirfond med tillatelse etter verdipapirfondloven § 4-1 og tilsvarende fond etablert i andre stater. Bestemmelsen i § 10-20-1 gjelder tilsvarende.

§ 10-20 overskriften skal lyde:

§ 10-20 Skattlegging av verdipapirfond og andelseiere

Ny § 10-20-1 skal lyde:

§ 10-20-1 Verdipapirfond

(1) Ved vurderingen av om et verdipapirfond som er etablert etter lovgivningen i en annen stat og som har skatteplikt til Norge, tilsvarer et nasjonalt fond etter verdipapirfondloven, skal det blant annet legges vekt på om fondet:

- a. retter seg mot en ubestemt krets av personer tilsvarende som etter verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 1,*
- b. gir adgang til å kreve innløsning av andeler, tilsvarende som etter verdipapirfondloven § 4-12,*
- c. gir andelseierne rådighet og ansvar tilsvarende som etter verdipapirfondloven § 4-16,*
- d. er underlagt plasseringsregler knyttet til investeringsområdet, likviditet og diversifisering, tilsvarende som etter verdipapirfondloven kapittel 6 og 7,*

- e. er underlagt informasjonsplikter til andelseierne, tilsvarende som etter verdipapirfondloven kapittel 8,*
- f. er underlagt kontroll av en depotmottaker eller tilsvarende, tilsvarende som etter verdipapirfondloven kapittel 10,*
- g. er underlagt tilsyn i etableringsstaten, tilsvarende som etter verdipapirfondloven § 11-2.*

(2) Ved vurderingen etter første ledd skal det legges vekt på om vilkårene og reguleringene fyller de samme funksjonene som tilsvarende norske bestemmelser. Unntak fra kravene godtas i samme utstrekning som etter tilsvarende norske bestemmelser.

(3) Skattyter må dokumentere at vilkårene i denne paragraf er oppfylt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2026.